

Aconchego

Dagboek van een geadopteerde

Carin Nibbering

Schrijver: Carin Nibbering
Coverontwerp: Carin Nibbering Photography & Studio Pixxi
ISBN: 9789402152289
© Carin Nibbering

1. Automatisme

Ik introduceer mezelf niet met “Hallo mijn naam is Carin en ik ben geadopteerd.”

Maar als ik iemand leer kennen, komt dat onderwerp toch meestal binnen het uur boven tafel.

Mensen stellen vaak de onduidelijke vraag: “Waar kom je vandaan?”

Wat bedoelen ze dan?, denk ik.

“Ik kom net van de wc”, antwoord ik, maar ze schudden dan lachend hun hoofd. Dit is blijkbaar niet wat ze willen weten (gelukkig).

“Ik woon vlakbij Amsterdam.”

Nee, dat is het ook niet.

“Oh. Recife, Brazilië.”

“Oh, leuk!”

Vreemd genoeg vind vrijwel iedereen die ik spreek Brazilië een interessant land.

Misschien komt het door het voetbal, carnaval of de stranden van Rio, maar Brazilianen lijken snel positieve reacties te krijgen in Nederland.

“Heb je daar familie wonen?” is dan de volgende vraag.

Dan schud ik mijn hoofd en vertel dat ik geadopteerd ben, dus dat ik dat niet weet.

“Ken je je echte ouders dan niet?”

Jazeker.

Mijn echte ouders heten Elly en Hans, wonen in een rijtjeshuis in Noord-Holland en zijn 351 dagen in het jaar blank. De andere dagen van het jaar hangen ze rond in Frankrijk en zijn ze rood als een kreeft.

Maar dat bedoelen ze uiteraard niet.

Ze willen weten of ik mijn biologische ouders ken.

Het valt me ook op dat slechts een klein percentage het ook daadwerkelijk zo benoemd.

De meeste mensen denken dat ik ouders en adoptie ouders heb.

Naar mijn mening heb ik ouders en biologische ouders.

Het bijvoeglijk naamwoord hoort voor mijn gevoel niet voor de ouders die je opvoeden.

“Nee, ik ken mijn biologische ouders niet”, zeg ik dan.

“Wil je wel weten wie het zijn?”

“Nee.”

“Niet? Ik zou het wel willen weten!”

Ik haal dan altijd mijn schouders op. Het is makkelijk zeggen dat je het zou willen weten als iemand na 23 jaar zou zeggen: Luister, je bent eigenlijk geadopteerd.

Maar als je jouw hele leven niets anders gewend ben dan dat de mensen die voor je zorgen jouw ouders zijn, wat meer valt er dan te weten?

Mijn ouders hebben er nooit een geheim van gemaakt. Zo lang ik me kan herinneren, weet ik dat ik geadopteerd ben.

Logisch ook : Mijn broer en ik kleuren toch even net wat anders dan de rest van het gezin, dus ontkennen was ook niet bepaald een optie.

Maar ik zag verder geen reden om meer ouders te willen.

Naar één paar ouders luisteren was al meer dan genoeg.

Wat zouden die andere ouders mij kunnen geven wat mijn ouders nu niet kunnen?

De mensen die ik dan spreek kunnen ook nooit goed uitleggen waarom ze dan denken dat ze dat zouden willen.

Willen weten op wie ze lijken is het meest voorkomende antwoord.

Voor mij was dat nooit echt een issue.

Als jong kind vroeg ik het me wel eens af natuurlijk, maar later als tiener wilde ik me graag afzetten tegen de menigte.

Ik was al uniek, een enkel exemplaar waarbij er niet ‘made in Holland’ onder de voet stond, maar de maker onbekend was.

Ik val gewoon al op omdat ik klein en donker ben, terwijl veel van mijn vriendinnen lang, blank, blond en slank waren en zijn. Daarnaast ging ik als puber ook ‘alternatieve’ kleding dragen; wijde broeken in alle kleuren van de regenboog. Ik schaarde me tussen groepen met mensen die door anderen werden aangeduid als ‘alternatief’.

Nee, uniek zijn was voor mij geen issue.

Ik hoefde niet perse te weten wiens ogen ik had geërfd, of van wie ik die neus had.

Andere redenen die mensen wel eens gaven, waren ziektes in de familie, weten of ze broers of zussen hadden en een enkeling leek het gewoon interessant om een tweede paar ouders te hebben voor vakantie adresjes.

Het idee dat ik andere broers of zussen zou hebben, was het enige idee dat mij nog enigszins uitlokte om er over na te denken. Maar verder vertelde ik mijn adoptie verhaal op de automatische piloot : Je vertelt het immers zo vaak dat er al lang geen emotie meer bij zit. Of eigenlijk nooit echt bij zat, dat weet ik al niet eens meer.

De reacties van mensen die niet eerder met geadopteerden in aanraking zijn gekomen, lopen ook ontzettend uiteen. Sommige mensen vinden het ‘goed van mijn ouders’ dat zij een arm kindje hebben geadopteerd, maar mijn moeder heeft me verteld dat het ook een soort egoïsme van ze was. Zij wilden een kind en konden dat niet krijgen, en ik was een baby zonder ouders. Dit was gewoon een oplossing, er is geen sprake van dankbaarheid naar iemand toe. Ik ben mijn ouders niet meer dankbaar dan een gewoon biologisch kind zijn ouders dankbaar is.

Voor mijn gevoel had ik gewoon dezelfde kansen als alle andere blanke kinderen uit mijn klas. Ik haalde dezelfde cijfers, ik luisterde dezelfde muziek, waarom zou ik anders tegen mijn ouders kijken dan die kinderen?

Weer andere mensen reageren alsof er iets naars is gebeurd in je leven.

“Ahhh”, krijg je dan, met een triest gezicht, “Vind je dat erg?”

Ik vraag me dan af of deze kleine groep met mensen die zo reageert wel goed begrijpt wat adoptie inhoud.

Ik zit niet in een pleeggezin - ik heb geen nare dingen meegemaakt waardoor ik uit huis ben geplaatst.

Ik ben gewoon opgegroeid in een liefhebbend gezin zoals zoveel andere Nederlanders.

Moet ik dat erg vinden?

Maar deze reacties kwamen voornamelijk voor toen ik jong was. Naarmate je ouder wordt kunnen je gesprekspartners er beter op inspelen.

Vaak wordt er nog wel gevraagd of ik er wel over wil praten. Of dat ik het moeilijk vind om daar over te vertellen.

Mijn vrij korte adoptieverhaal vertelde ik op auto-pilot; ik begreep niet waarom ik het moeilijk zou vinden om daarover te praten.

Het verhaal had geen eind en het was ook geen mooi, ontroerend of zielig verhaal in mijn ogen.

Ik legde dan gewoon in drie zinnen uit hoe het zat en dat het me niet zo erg veel deed.

Maar ik heb natuurlijk nooit echt kunnen begrijpen hoe adoptie wordt gezien door mensen die er nooit mee te maken hebben gehad. Of mensen die, zoals mijn zusje, gewoon kind zijn van hun ouders en die zich nooit hebben hoeven afvragen wat er vooraf gegaan is in zijn of haar leven.

Soms krijg je een reactie van : “Ah, mijn neefje is ook geadopteerd!” , waarna het gesprek stil valt want wat moet ik eigenlijk met die informatie?

Ik denk altijd dat ik hetzelfde denk als deze mensen, maar ik zal dat nooit zeker kunnen weten.

Mijn broer en mijn zusje voelen gewoon als echte broer en zus - al kan ik het niet vergelijken met mensen die niet geadopteerd zijn. Dat ik niet op ze lijk maakt voor mij de band niet anders.

Natuurlijk moest ik bij elke introductie ook uitleggen dat mijn broer ook geadopteerd was, maar mijn zusje niet. En dan uitleggen dat mijn broer ook niet mijn biologische broer is.

“Maar dat zou wel kunnen toch? Want je weet het niet, toch?”

Alles kan, maar er wonen alleen in Recife en omstreken al 1,5 miljoen mensen.

Hier laten sommige Nederlanders hun nuchterheid varen, maar ik niet.

Niets duidt er op dat wij ook maar ergens dezelfde genen hebben, dus zeg ik met zekerheid dat het niet zo is.

We leven niet in sprookjes.

De reden dat men de vraag stelt waar ik vandaan kom, is meestal voor de hand liggend. Ze willen weten of ik ‘één van hen’ ben.

Ik krijg best vaak de vraag of ik Marokkaans ben.

En ondanks dat deze vraag regelmatig wordt gesteld, vind ik het een rare en onprettige vraag.

Ik wil niet dat mensen mij gaan onderscheiden als een meisje met een andere achtergrond, of dat nu Marokkaans, Indiaans, Surinaams, of wat dan ook is.

Mensen kunnen mij moeilijk plaatsen.

Nee, ik ben geen Marokkaan, ik ben ook geen Braziliaan. Ik ben een Nederlandse met een donkere huidkleur, bestaat dat niet of zo? Wat doet het er in vredesnaam toe waar mijn roots liggen?

Ik denk dat deze gedachten voornamelijk voortkomen uit mijn adoptie. Als mijn ouders ook Braziliaanse gewoontes hadden gehad, had ik misschien wat minder verontwaardigd gezegd dat mijn roots in Brazilië lagen.

Maar het feit dat ik daar nu niet zit, is voor mij genoeg om aan te geven dat ik dus geen Braziliaan ben.

Waarom mensen dit naar boven brengen is voor mij een raadsel - ik heb geen connectie met een ander land.

Ik praat niet met een buitenlands accent (sterker nog, Als ik niet op pas sluipt er een Amsterdams accent binnen) en heb niks van een andere cultuur in me zitten.

Ik voel me niet prettiger bij iemand als ik weet dat diegene dezelfde afkomst heeft, maar ik kan wel enigszins begrijpen dat het voor andere mensen wel zo is.

Ik voel me ook altijd heel vreemd als ik in een gezelschap ben met heel veel getinte mensen.

Ik neig dan vaak naar Hollandse types; niet vanwege racistische gedachten, maar omdat ik me daarmee identificeer. En ja, dat is raar. Want ik zie er alles behalve Hollands uit, hoe ik me ook mag voelen...

2. Anders dan anderen

Ondanks dat ik altijd dacht dat ik niet wilde weten wat er zich allemaal in de dagen voor mijn adoptie afspeelde, speelde mijn adoptie natuurlijk altijd een rol in mijn leven.

Als kind was het makkelijk te accepteren voor me.

Ik woonde in een straat met nog 4 andere geadopteerden uit Zuid-Amerika, inclusief mijn broer.

Als ik op straat speelde, zag ik dus veel gekleurde gezichten en waren mijn zusje en buurmeisje de uitzondering door blank te zijn.

Maar als kind zie je dat niet.

Ondanks dat er niet veel gekleurde mensen in mijn buurt woonden, wisten mensen wiens dochter ik was en hoe de vork in de steel zat.

Op de basisschool was ik dan ook een van de weinig gekleurde kinderen en de enige in mijn klas met een donkere huidskleur. Er

zaten wel kinderen met ouders van andere afkomst, maar omdat deze niet geadopteerd waren en dus altijd wisten waar hun buitenlandse trekjes vandaan kwamen, voelde dat niet hetzelfde. Er werd maar door een enkeling opgemerkt dat ik een kleur had. De meeste vriendjes en vriendinnetjes die ik had, vroegen me er niet naar.

Kinderen die je ergens anders ontmoette, als je nieuwe vriendjes maakte, moest je vaak het verhaal even diplomatisch vertellen. Maar daarna kon je rustig met ze schommelen of voetballen zonder het kleurverschil te merken.

Als puber ging dat anders.

Er wordt meer opgemerkt en kinderen worden om allerlei redenen uit de menigte gepikt om eens onder een vergrootglas te leggen.

Ik was geen opvallende brugpieper, maar ook op de school waar ik toen zat, zaten niet zo gek veel gekleurde leerlingen.

Dat maakte me niet uit - ik zag mezelf immers niet als kleurling.

Maar anderen zagen dat natuurlijk wel.

Er werden grapjes over gemaakt, die ik vaak meelachte als een boer met kiespijn.

Ik wilde helemaal niet dat de aandacht werd gericht op mijn huidskleur, maar ik begreep ook dat deze plagerijtjes onschuldig waren en niet bedoeld om mij echt te kwetsen.

Ik kon altijd wel lachen als ik samen met mijn vriendin Lydia 'duo penotti' werd genoemd - Lydia was immers ontzettend blond en dat is ook echt een duo penotti combinatie.

Er was zelfs iemand die grappig dacht te zijn door mij te vragen of hij het bonnetje mocht zien.

"Het bonnetje van toen je ouders je gekocht hebben!"

Die jongen had ik graag even een stomp op zijn neus verkocht, maar dat was olie op het vuur gooien.

Sommige mensen waren gewoon ontzettend dom.

Het was meer plagend bedoeld dan beledigend, dat wist ik ook wel. Het was ook niet zo dat het dagelijks naar boven werd gehaald. Maar je werd toch wel opeens meer met je neus op de feiten gedrukt.

Ja, ik was gekleurd.

Ik herinner me nog een les - biologie, verzorging, seksuele voorlichting - iets in die richting.

Daarin moest je vertellen wat je belangrijk zou vinden in een toekomstige partner.

Dat werd klassikaal besproken en er werd toch een paar keer genoemd dat de huidskleur blank moest zijn.

Ik herinner me nog goed dat er een jongen door de klas riep; "Jongens, en een lekkere seniorita dan?!" terwijl mijn vriendinnen zachte protesterende geluidjes maakten.

Ik zweeg.

Eerlijk gezegd zag ik mezelf ook niet met een gekleurde man thuis komen. Ik val op Hollandse types.

Alleen zou ik dat nooit op willen schrijven als iets dat ik écht belangrijk vond.

Ik geloof er niet in dat huidskleur iets uit zou maken als je eenmaal echt verliefd bent.

Maar het was een vreemd moment, want ik was de enige gekleurde op dat moment in die klas.

Ik herinner me dit nog altijd, ook al denk ik dat veel andere klasgenoten dit moment al lang hebben verdrongen.

Was het belangrijk voor me?

Op dat moment niet - ik vond dat mijn klas toch bestond uit flapdrollen, dus dat ze niet geïnteresseerd waren in me kwam me alleen maar goed uit.

Maar het feit dat ik me die les nog altijd herinner, zegt misschien toch wel dat het me iets heeft gedaan.

Alsof je een klassikale afwijzing had ondergaan.

Ik heb me ook een tijd afgevraagd of dit invloed had op mijn levenloze liefdesleven.

Ik realiseerde me dat ik er extremer uitzag door de kleding die ik aan had, maar zo erg over de top was ik nu ook weer niet.

Maar nagenoeg vielen jongens vrijwel altijd op mijn lange blonde vriendinnen.

Al was ik er nooit zeker van dat het kwam vanwege de kleur of dat ze gewoon knapper waren.

En misschien minder excentriek.

Want toen ik eenmaal had geaccepteerd dat ik een gekleurd, klein propje was, besloot ik mezelf dan ook maar anders te kleden.

Om te voorkomen dat men mij over het hoofd zou zien, kocht ik kleren met opvallende kleuren, wijde broeken en plateauzolen onder mijn schoenen.

Ik was toch al anders, dan maar helemaal all-the-way.

Mijn muzieksmaak veranderde van de mainstream alledaagse hits naar rockmuziek en later zelfs gotische metal.

Ik ging naar metal concerten (soms geheel in het zwart) samen met mijn vriendin Lydia (die dan naïef genoeg in een gele trui verscheen en uiteraard tegen haar wil in opviel)

Maar ook in de rock/metal wereld was ik een van de weinige gekleurde mensen, zoals mijn broer mij altijd deed herinneren.

Hij hield van R&B, omdat het - volgens hem - in ons bloed zou zitten.

Dat hoorde bij gekleurde mensen zei hij dan. Volgens hem waren al zijn gekleurde vrienden het daar mee eens.

Ik negeerde hem vaak.

Muzieksmaak komt voor mij niet voort uit je huidskleur. Sommige mensen zullen dit misschien niet met me eens zijn, maar daar heb ik vrede mee.

Ik hou van rockmuziek, mijn lievelingsband is Muse en het kan me niet schelen welke huidskleur die gasten hebben. De metal heb ik